

עפ"ג 55623/02/15 - עורוא עלי נגד מדינת ישראל, באמצעות פרקליטות מחוז חיפה, אגמו ורגוס חברה בע"מ

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 55623-02-15 עלי נ' מדינת ישראל ואח' 30 אפריל 2015

בפני הרכב כב' השופטים:

י. גריל, שופט בכיר (אב"ד)

כ. סעב, שופט

ש. ברלינר, שופט עמית

המערער:

עורוא עלי

ע"י ב"כ עו"ד גיל אלחרר - סניגוריה ציבורית

נגד

המשיבות:

1. מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (פלילי) ע"י

ב"כ עו"ד גב' מירה רוה

2. אגמו ורגוס חברה בע"מ

פסק דין

השופט כמאל סעב:

מהות הערעור:

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט השלום בקריות (להלן: "**בית משפט השלום**"), אשר ניתן ביום 11/1/15 ע"י כב' השופטת הבכירה רמה לאופר חסון, בת.פ. 230-04-12.

2. הערעור מופנה כמגד חומרת הדין.

עובדות כתב האישום המתוקן:

3. בכתב האישום המתוקן, נטען כי בין התאריכים 22/3/12 - 21/3/12 התפרץ המערער למחסן באזור התעשייה בנהריה השייך לחברת "אגמו ורגוס" (להלן: "**המחסן**"), באופן ששבר מנעול תליה שהיה מונח על גבי ידיות דלתות ההזזה של המחסן, תוך שימוש בלום ברזל ובהמשך, פתח את דלתות ההזזה של המחסן ונכנס לתוכו, בכוונה לבצע גניבה (להלן: "**אירוע הפריצה**").

בהמשך, גנב המערער מן המחסן 173 ברזי נירוסטה תעשייתיים, אשר היו ארוזים בארגזי קרטון (להלן: "**הרכוש הגנוב**") והעמיסם ברכבו של האחר אשר שימש כנהג ונסעו מן המקום.

שווי של הרכוש הגנוב עומד ע"ס 87,440 ₪.

המערער והאחר עוכבו בנהריה ע"י שוטר סויר, אשר הבחין ברכוש הגנוב המונח ברכב ותפס אותו.

העבירות בהן הורשע המערער:

4. המערער הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של פריצה, לפי סעיף 407 (ב) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), עבירה של גניבה, לפי סעיף 348 לחוק העונשין, וכן עבירה של החזקת מכשירי פריצה, לפי סעיף 409 לחוק העונשין.

תסקיר שירות המבחן:

5. כאמור, בהתאם להסדר הטיעון ובהסכמת הצדדים הופנה המערער לשירות המבחן לקבלת תסקיר בעניינו.

6. כעולה מהתסקיר, המערער מצוי בפיקוח שירות המבחן מאז יוני 2013, עלה על דרך חיובית ומשתף פעולה עם גורמי הטיפול. שירות המבחן התרשם כי במהלך השנה וחצי האחרונה ערך המערער התבוננות פנימית, מגלה מודעות לבעייתיות שהיתה בהתנהלותו, נתרם מההליך הטיפולי ומגלה מוטיבציה אמיתית להימנע מהפרת החוק, בכך שהוא ניהל אורח חיים נורמטיבי.

7. שירות המבחן המליץ שלא למצות את הדין עם המערער ולהסתפק בהטלת מאסר בעבודות שירות ובהטלת פיקוח שירות המבחן.

גזר דינו של בית משפט השלום:

8. בית המשפט השלום גזר על המערער, בגין העבירות בהן הודה והורשע על פי הודאתו, את העונשים שלהלן:

א. 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות במעון פנורמה - בית אבות בנהריה.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שהמערער לא יעבור בתוך תקופה זו עבירה כנגד הרכוש שהינה פשע.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שהמערער לא יעבור בתוך תקופה זו עבירה כנגד הרכוש שהינה עוון.

ד. צו מבחן למשך שנה.

ה. קנס בסך 15,000 ₪ או 5 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 20 תשלומים.

ו. פיצוי למשיבה 2 בסכום של 30,000 ₪ שישולם ב- 10 תשלומים.

טענות המערער

9. לטענת ב"כ המערער, טעה בית משפט השלום כשקבע כי נגרם נזק למשיבה 2 וזאת על אף שכל הרכוש שנגנב נתפס בסמוך לביצוע העבירה והוחזר לבעליו, כך שבפועל לא נגרם נזק ממון כלשהו למשיבה 2.

10. לחילופין טען ב"כ המערער כי גם אם היה מקום לפסוק פיצויים הרי שהסכום צריך להיות נמוך משמעותית מהסכום שנפסק למשיבה 2 בגזר הדין במיוחד נוכח העובדה כי בנוסף לפיצוי, הוטל על המערער גם קנס גבוה שבצידו מאסר ממושך חלף הקנס.

11. עוד טען ב"כ המערער כי טעה בית משפט השלום כשהטיל על המערער קנס בסכום גבוה וחורג באופן קיצוני מהסכום הראוי וכן הטיל עליו מאסר משמעותי חלף אי תשלום הקנס.

12. לטענת ב"כ המערער, בית משפט השלום לא בחן את יכולתו הכלכלית של המערער וקבע את גובה הקנס שלא בהתאם להוראת סעיף 40' לחוק העונשין.

13. עוד טען ב"כ המערער כי אין כל הצדקה לאבחנה בין השותפים לביצוע העבירה כאשר נמנע בית המשפט לחלוטין מלהשית פיצוי כלשהו על שותפו של המערער בביצוע העבירה. דבר הפוגע בכלל אחדות הענישה.

14. אשר על כן ביקש ב"כ המערער לקבל את הערעור, לבטל לחלוטין את הקנס או למצער לבטל את המאסר חלף הקנס. לחילופין ביקש לבטל את הפיצויים או לכל הפחות להקטין את הסכום באופן משמעותי.

15. הואיל והמשיבה 2 לא זומנה לדיון שנקבע בערעור, ועקב כך לא התייצבה בישיבה בה שמענו את טענות המערער והמשיבה 1, הורינו על הגשת הודעה מטעם המשיבה 2 ביחס לבקשת המערער לבטל את החיוב בתשלום פיצוי.

מהודעת המשיבה 2 שהוגשה, עולה כי היא מתנגדת לעתירה זו של המערער ואף היא הרחיבה ונימקה את התנגדותה תוך פירוט הוצאותיה ונזקיה.

בתגובת המערער להודעת המשיבה 2 מיום 26/4/15, שבה התייחסה המשיבה לנזק שנגרם לה כתוצאה מאירוע הפריצה, טען ב"כ המערער כי הליך בירור הנזק היה צריך להתברר כולו בפני הערכאה הדיונית וכי הדברים שצוינו בהודעת המשיבה 2 לא הובאו בשלב בירור האשמה בפני בית משפט השלום כראיות לעונש ולכן אין אפשרות להביא ראיות כאלו בשלב הערעור.

עוד טען ב"כ המערער כי הוא חולק על כמות, היקף השעות, וכמות העובדים שהיו צריכים לטפל בסחורה מסוג זה, ובהיקף שהוחזר למשיבה 2 בסמוך לאחר האירוע. לטענתו בקשת המשיבה 2 לפיצוי בגין עוגמת נפש הינה בבחינת הרחבת חזית.

לחילופין טען הסנגור כי לא נגרם נזק בגין עוגמת נפש למשיבה 2 שהינה חברה שאינה בשר ודם.

מבלי להרחיב בהקשר לטענה זו נציין כי אין לקבל טענה זו. חברה אינה מתנהל מעצמה, היא שייכת לבעלים שהם בשר ודם וכמובן מנוהלת על ידי ואורגנים ועובדים שגם הם בשר ודם; גורמים שעליהם מוטלות חובות נאמנות ואחרות כלפיה.

טענות המשיבה 1 (להלן: "המשיבה")

16. ב"כ המשיבה הפנתה לפסיקה וטענה כי אלמלא המלצת שירות המבחן, בית משפט השלום לא היה מהסס למצות את הדין עם המערער. ב"כ המשיבה ציינה, כי המדובר במתחם ענישה שנע בין 10 ל- 20 חודשי מאסר בפועל. עוד הפנתה ב"כ המשיבה לע"פ (מחוזי מרכז) 14023-04-09 **מרדכי אזרזאר נגד מ"י** וציינה כי שם דובר על אותן נסיבות, שני מערערים שפרצו למפעל, נתפסו "על חם", הרכוש נתפס, והוטל עליהם לצד מאסר בפועל גם קנס ופיצוי בסך 10,000 ₪.

17. בנוסף הפנתה ב"כ המשיבה לעברו הפלילי הכבד של המערער וטענה כי יש לעשות אבחנה בינו לבין האחר שלחובתו הרשעה אחת בגין עבירת איומים משנת 2008. עוד ציינה כי המערער ביצע את העבירות נשוא כתב האישום המתוקן כשתיק אחר עומד ותלוי נגדו בגין עבירות רכוש.

דיון והכרעה בערעור:

18. לאחר עיון בגזר דינו של בית משפט השלום, בטענות באי כח הצדדים ובמכלול נסיבות העניין, אמליץ לחבריי הנכבדים לדחות את הערעור.
19. אין צורך להכביר מילים על נפישות, חומרתן והנזק הנגרם לציבור מעבירות הרכוש, כדוגמת אלה שביצע המערער - רע"פ 1708/08 לוי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 21/2/08) וע"פ 7453/08 מ"י נגד אורן (ניתן ביום 31/12/08).
20. לחובתו של המערער 7 הרשעות קודמות, מרביתן בעבירות כנגד הרכוש, אך גם בגין הפרעה לשוטרי במילוי תפקידו, תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו, שוד, מסירת ידיעה לאויב, בריחה ממשמר חוקי, הסתננות, שבל"ר, תגרה במקום ציבורי והחזקת סכין למטרה לא כשרה. המערער אף ריצה עונשי מאסר בפועל לתקופות שונות. הרשעתו האחרונה של המערער היא מיום 26/6/13 בגין עבירות רכוש.
21. סבורני כי גם טענות הסנגור על הפלייתו של המערער, בעונש החמור יותר שנגזר עליו לעומת הנאשם האחר, גם טענות אלה דינן להידחות.
- ראשית**, כפי שציינה באת כח המשיבה, חלקו של הנאשם האחר בביצוע העבירות היה קטן מזה של המערער ואף הורשע בעבירות קלות יותר.
- שנית**, הואיל וכפי שפורט לעיל למערער עבר פלילי מכביד, הרי שהייתה הצדקה לעשות אבחנה בין הנאשם האחר שלחובתו רשומה הרשעה אחת בלבד בגין עבירת איומים לבין המערער הן במהות הענישה, הן בסוגה, הן באופיה ומידותיה.
21. סבורני, הלכה פסוקה היא כי בית משפט של ערעור אינו מתערב בעונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית, אלא אם נוכח לדעת כי העונש שנגזר על הנאשם הספציפי חורג באופן קיצוני מן העונש הראוי.
22. סבורני, כי העונש שנגזר על המערער, בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות ובעברו הפלילי המכביד, הינו עונש סביר כך שאין לערכאת הערעור כל בסיס והצדקה להתערב בו.
23. באשר לרכיב הפיצוי שהוטל על המערער, יודגש כי האפשרות לחייב נאשם לשלם פיצוי "לאדם שניזוק על ידי העבירה" מעוגנת כאמור בסעיף 77 לחוק העונשין הקובע כי:

"(א) הורשע אדם, רשאי בית המשפט לחייבו, בשל כל אחת מן העבירות שהורשע בהן, לשלם לאדם שניזוק על ידי העבירה סכום שלא יעלה על 258,000 שקלים חדשים

לפיצוי הנזק או הסבל שנגרם לו.

(ב) קביעת הפיצויים לפי סעיף זה תהא לפי ערך הנזק או הסבל שנגרמו,
ביום ביצוע העבירה או ביום מתן ההחלטה על הפיצויים, הכל לפי הגדול
יותר...."

24. כאמור, אופיו של הפיצוי מכוח סעיף זה הוא אזרחי, אם כי הוא נושא בחובו גם היבטים עונשיים וחברתיים, והוא נועד להיטיב את מצבו של נפגע עבירה, במידה מסוימת, ביעילות ובמהירות, באמצעות ההליך הפלילי - ראו רע"פ 2976/01 אסף נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 418 (2002); ע"פ 2760/14 אוהיון נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 14/5/14) וע"פ 8595/12 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 19/12/12).

25. לעיין קביעת סכום הפיצוי ראו ע"פ 2965/13 מדינת ישראל נ' אלרפעה (ניתן ביום 2/7/14), שבו נקבע:

"סכום הפיצוי מוגבל, קביעתו נעשית על דרך של אומדנא דדינא, מבלי להידרש לכללי ההוכחה והפרוצדורה האזרחית הרגילה, שהיא מורכבת יותר... פיצויים לנפגעי עבירה לפי סעיף 77 לחוק העונשין אינם מייתרים הגשת תביעה אזרחית על-ידי נפגע העבירה. תכליתם, כאמור, הכרה חברתית בנזקיו ובסבלו של הנפגע, ומתן סעד מיידי כדי להקל עליו בתהליך השיקום" (שם, פסקה 27).

26. יודגש כי כבר נקבע שאין מקום להתערב בשיקול דעתה של הערכאה הדיונית בקביעת הפיצוי כאמור, אלא במקרים יוצאי דופן בהם חרבה הערכאה הדיונית באופן קיצוני משיעור הפיצוי הראוי - ראו ע"א 6897/06 בודגור נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 26/2/08) בפסקה 19 לפסק הדין וע"פ 420/09 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 23/11/09) פסקה 95 לפסק הדין.

27. תנאי הכרחי הוא לפי סעיף 77(ב) לחוק העונשין, לצורך פסיקת הפיצויים, להראות כי נגרם נזק או סבל כלשהם למשיבה 2 כתוצאה מאירוע הפריצה ואין צורך בהוכחת שיעור הנזק. כאמור, בענייננו כבר ציין בית משפט השלום בגזר דינו כי עסקינן בעבירות כנגד רכוש אשר פוגעות בתחושת בטחון בסיסית וגורמת עוגמת נפש לקרבנות, אם כי בית משפט השלום לא פירט איזה נזק נגרם למשיבה 2 מעבר לעוגמת הנפש.

לשם כך, בהחלטתנו מיום 16/4/15 אפשרנו למשיבה 2 להתייחס בכתב לעניין הערעור בהקשר לפיצוי בו חויב המערער, ועתירתו לביטול חיוב זה, והיא אף התייחסה לנזק שנגרם לה כתוצאה מאירוע הפריצה.

בהודעתה שהוגשה ביום 26/4/15 ציינה המשיבה 2 כי נגרם לה נזק ממשי כתוצאה מעשרות שעות עבודה "של התעסקות" בנושא הפריצה וכן בגין עוגמת הנפש. עוד ציינה המשיבה 2 כי המחסנאים השקיעו מספר רב של עמוד 6

שעות בפריקת הציד שהוחזר, מיון, ספירה, איתור מחדש, פיקוח ובקרה.

בנוסף ציינה המשיבה כי עובדים נוספים השקיעו מספר רב של שעות לצורך הפקת דו"חות לניתוח הנתונים והצלבתם, בדיקה חזותית של איכות המוצרים שהוחזרו וכן בזיהוי הסחורה. המשיבה 2 פירטה בהודעתה את שמות העובדים ומספר השעות שהושקעו לשם כך.

יודגש שוב כי לשם קביעת סכום הפיצוי אין צורך בהוכחת שיעור הנזק וניתן להסתפק בכך שאכן נגרם נזק למשיבה 2 כתוצאה מאירוע הפריצה, כאשר קביעת סכום הפיצוי נעשית על דרך של "**אומדנא דדינא**" בהתאם לדין.

28. לא שוכנענו כי בנסיבות המקרה שלפנינו מוצדקת התערבותנו בשיעור הפיצוי שנפסק על ידי בית משפט השלום. אומנם לא הובאו בפני בית משפט השלום, ראיות לעניין נזק ספציפי שנגרם כתוצאה מאירוע הפריצה, אולם סכום הפיצוי נקבע על סמך הערכתו של בית משפט השלום וכאמור לעיל, בפסיקת פיצוי לפי סעיף 77 לחוק העונשין לא נדרשת הוכחה של שיעור הנזק כפי שנדרש הדבר בהליך אזרחי.

29. בנסיבות המקרה לא ראינו לנכון להפחית את סכום הפיצוי שנפסק על ידי בית המשפט השלום. ראוי לציין כי סכום הפיצוי לא קשור ליכולתו הכלכלית של הנאשם החייב בתשלומו, ואי יכולתו אינה משמשת אמת מידה בקביעת גובה הפיצוי - לעניין זה ראו ע"פ 5761/05 **מג'דלאוי נ' מדינת ישראל**, (ניתן ביום 24/7/06).

30. בשיעור הקנס שנגזר על המערער ראוי לציין כי לצורך קביעת שיעור הקנס, אכן, נדרשת הערכה של יכולתו הכלכלית של המערער, ועל היקף המאסר, חלף הקנס, שעלול להיגזר באורח ישיר מהערכה זו - ראו ע"פ 8573/96 מרקדו נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(5) 587, 481 (1997); ע"פ 5023/99 חכמי נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(3) 429, 406 (2001).

31. בענייננו, פרט לטענתו של המערער כי הוא נעדר יכולת כלכלית ולפיכך לא יוכל לעמוד בתשלום הקנס שהושת עליו, לא הובאו פירוט או אסמכתאות לטענה זו, ומקומן של טענות אלה להיבחן על ידי הערכאה המבררת.

32. לא מצאנו לנכון לקבל את טענות הסנגור לעניין ימי המאסר שנקבעו חלף תשלום הקנס. בהינתן סכום הקנס (₪ 15,000) ימי המאסר (5 חודשים) שנקצבו חלף תשלומי הינם מידתיים ואינם מופרזים - לדין ביחס שבין הפיצוי, הקנס והמאסר חלף הקנס, ראו ע"פ 8458/11 **שוכל נ' מדינת ישראל**, (ניתן ביום 11/9/13).

33. אשר על כן אני מציע לחבריי הנכבדים לדחות את הערעור.

כמאל סעב, שופט

י. גריל שופט בכיר (אב"ד) :

אני מסכים.

יגאל גריל, שופט בכיר (אב"ד)

ש. ברלינר, שופט עמית:

אני מסכים .

שמואל ברלינר, שופט עמית

לפיכך הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט כמאל סעב.

ניתן היום, י"א אייר תשע"ה, 30 אפריל 2015, במעמד הנוכחים.

ש' ברלינר, שופט

כ' סעב, שופט

י' גריל, שופט בכיר
[אב"ד]